

УДК 316.614

РОЛЬ СОЦІАЛІЗАЦІЇ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

Студ. М.А. Сидоренко, гр. БМР-1-16

Науковий керівник ст. викл. Н.В. Гребеннікова
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – обґрунтувати роль соціалізації у становленні особистості. Розкрити особливості впливу конфліктів на процес соціалізації особистості за весь період її життя.

Завдання – розглянути процес соціалізації, як невід’ємну частину суспільного життя. Дослідити вплив конфліктів на формування особистості як члена соціальної групи. Проаналізувати важливість конфліктів у житті соціально сформованої особистості.

Об’єкт та предмет дослідження. Соціалізація як процес засвоєння індивідом системи знань, що дозволяє стати повноправним членом суспільства. Предметом дослідження є взаємодія з соціумом, змінювати його у відповідності до своїх уявлень шляхом виявлення творчої індивідуальності в процесі опанування соціальних норм і функцій, здійснення різноманітних видів діяльності.

Методи та засоби дослідження. Методологічною основою дослідження є соціологічні та загальнонаукові методи як спостереження, аналіз, порівняння. Дані методи дали можливість дослідити проблему здійснення соціалізації під впливом сукупності умов як соціально контрольованих так і стихійних.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Доведено, що існування конфлікту в соціальному середовищі має переважно позитивне значення, також удосконалено значення процесу соціалізації та її роль у формуванні особистості. Набуло подальшого розвитку вивчення конфліктів як рушійної сили процесу адаптації особистості до соціального середовища.

Результати дослідження. Поняття «соціалізація» ширше традиційних понять «освіта» та «виховання». Під вихованням розуміють систему цілеспрямованих, свідомо спланованих дій, мета яких – формування у дитини певних особистісних якостей та навичок поведінки. Освіта передбачає засвоєння певної суми знань. Соціалізація вбирає в себе і освіту і виховання, а також всю сукупність стихійних, незапланованих дій, що спричиняють вплив на становлення особистості та процес асиміляції індивідів в групі.

Існує два основних підходи визначення сутності соціалізації. Згідно з першим, активною стороною соціалізації є суспільство, а пасивною – людина як об’єкт його впливу. Другий підхід спирається на парадигму взаємодії суспільства та активність окремого індивіда.

Сутність соціалізації полягає в поєднанні пристосування і відособлення людини в умовах певного суспільства. Соціалізацією можна називати процес, в ході якого людська істота з певними біологічними задатками набуває певні якості, необхідні для життєдіяльності в суспільстві. В більш широкому визначенні це поняття розуміють як процес засвоєння індивідом взірців поведінки, психологічних механізмів, соціальних норм та цінностей, які необхідні для успішного функціонування індивіда в даному суспільстві. Соціалізація - як цілеспрямований конструктивний процес - повинна починатися в дитинстві, коли майже на 70% формується людська особистість. Якщо запізнитися, можуть розпочатися незворотні процеси. Саме в дитинстві закладається фундамент соціалізації, водночас - це найбільш незахищений її етап.

Під час усього періоду життя особистість стикається з таким явищем як конфлікти. В ході дослідження було виявлено, що конфлікти виникають протягом всього життя, формують особистість в кожній людині. Це можливість навчитись відстоювати себе та свою точку зору, адаптуватися до навколишнього соціуму, а також викувати стійкий характер та силу волі. З впевненістю можна сказати, що сам факт існування цього явища говорить про різноманітність та унікальність кожного індивіда, що входить до великої соціальної групи. Адже зазвичай основною причиною виникнення таких ситуацій є розбіжності в баченнях, судженнях та поняттях. Значимість конфлікту для суспільства найкраще розкривається через функції, які він виконує у суспільстві.

Серед основних можна назвати сигнальну, інформаційну, диференціації і динамічну функції. Як бачимо, із самої назви, сигнальна функція "сигналізує" про певний стан суспільства. Якщо є конфлікт, значить є певна проблема, яка потребує негайного вирішення. Конфлікти на різних етапах процесу соціалізації мають свої особливості, але основним має бути одне – це правильне вирішення. Головна умова позитивності конфлікту - це управління ним, що дозволяє знизити загострення боротьби, обмежити кількість його суб'єктів і предметів суперечки.

Висновки. Соціалізація - процес і результат засвоєння і подальшого активного відтворення індивідом соціального досвіду. Процес соціалізації нерозривно пов'язаний із спілкуванням та спільною діяльністю людей. Фрейд виділив психологічні механізми соціалізації: імітацію, ідентифікацію, почуття сорому і провини. Багато психологів і соціологів підкреслюють, що процес соціалізації продовжується протягом усього життя людини, і стверджують, що соціалізація дорослих відрізняється від соціалізації дітей декількома моментами. Соціалізація дорослих скоріше змінює зовнішню поведінку, у той час як соціалізація дітей формує ціннісні орієнтації. Соціалізація дорослих розрахована на те, щоб допомогти людині набути визначені навички, соціалізація в дитинстві в більшій мірі має справу з мотивацією поведінки.

Ключові слова. Соціалізація, конфліктологія, адаптація, соціалізація особистості

ЛІТЕРАТУРА:

1. Соціологія [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Є. В. Перегуда та ін.] ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - К. : КНУБА, 2013. - 147 с. : табл. - Бібліогр. в кінці розд.
2. Соціологія [Текст] : підруч. / В. Г. Городяненко [и др.] ; ред. В. Г. Городяненко. - 3-тє вид., перероб., доп. - К. : Академія, 2008. - 544 с. - (Серія "Альма-матер"). - Бібліогр.: с. 539-542.
3. Соціологія [Текст] : підруч. для соціогуманіт. спец. вищ. навч. закл. / [Євтух В. Б. та ін. ; гол. ред. В. Б. Євтух] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т соціол., психології та упр. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. - 360 с. : табл. - Бібліогр. в кінці тем - Бібліогр.: с. 342-359.
4. Черниш, Наталія. Соціологія [Текст] : курс лекцій / Н. Черниш. - 2. вид., доп. - Л. : Вид-во ЛБА, 1998. - 362 с. - (Посібники з філософії / Львівська Богословська Академія ; №3).